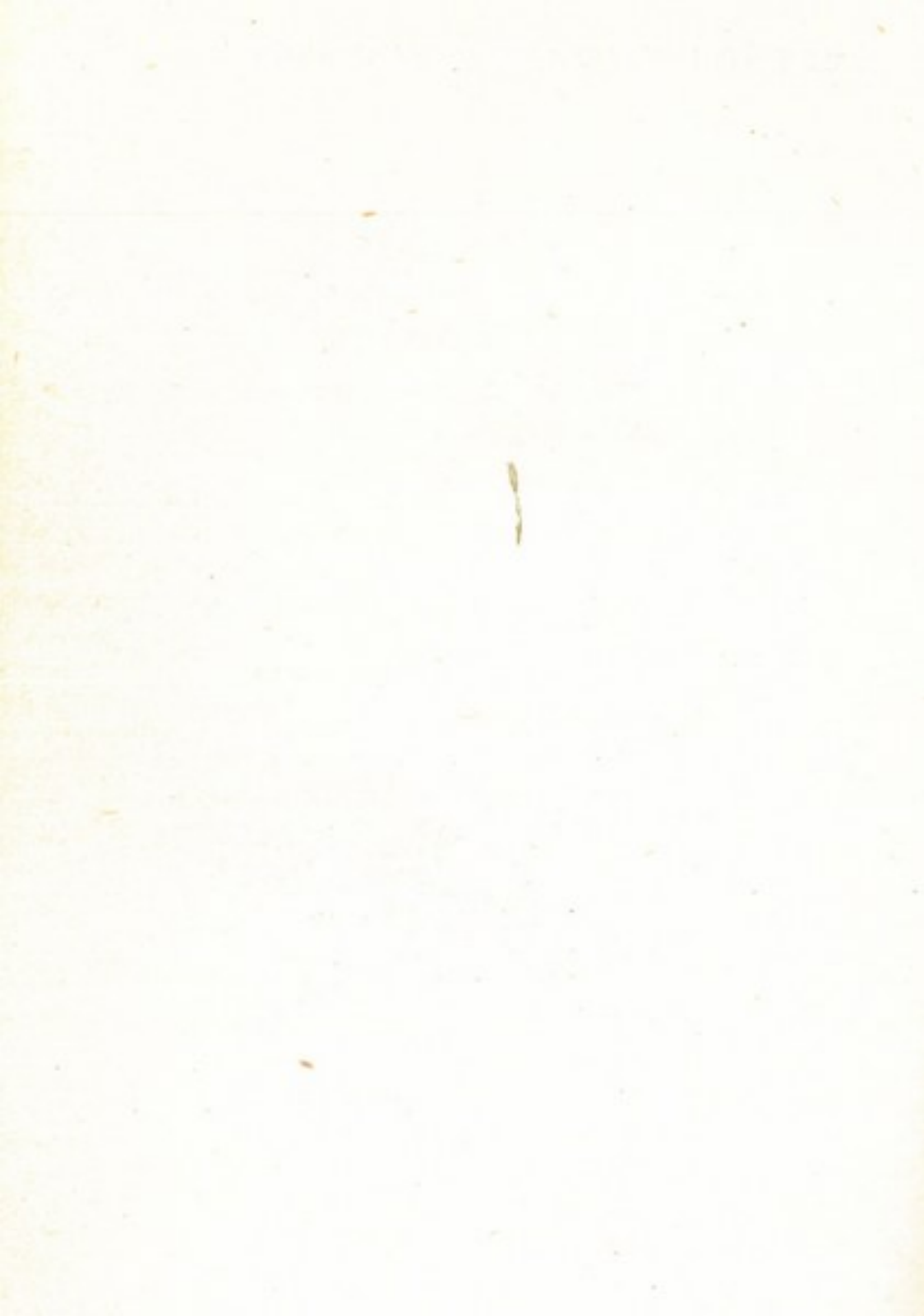

VERŠE HUMORNÉ A SATIRICKÉ

ŽALOSTNÝ VZDECH A PONIŽENÝ DOTAZ

k Jeho Učenosti pánu a panu

PRIMU SOBOTKOVI,

vydavateli „Kratochvilné historie“ atd. atd.

Nymburku se mohu vyhnout —
 „po nymbursku připíjejí“:
 dřívě s tebou k stolu sednou,
 pak ti hlavu nabíjejí;

5 *Žatec* mohu nechat stranou —
 Žatečtí jsou rovněž zralí:
 ještě nebyl taký člověk,
 aby se mu nevysmáli;

10 nemusím, když na cestách chci
 držet „všech pět“ pohromadě,
 jít k *novopackým* „bláznům“
 ani ku *přeloučské* radě;

15 nemusím, když nechci pýchy,
 do *Kostelce nad Orlicí*:
 nemusím do *Rožďalovic*,
 chci-li se vždy klevet stříci — :

ale kam se v *celých Čechách*,
kam se, *kam* jen uchylovat,
nechce-li se moudrý člověk
jako blázen zamilovat?

Starý rým a stará pravda —
jmenuj, mistře, místo české,
kdeže — achich! — ženy, panny
nejsou k zbláznění až hezké!

(O odpověď prosí *Antonín Barborka*,
spravedlivý spisovatel prózou i veršem.)

Můj ty bože, jaké divy,
přeměny a převody!
Naposledy ještě přijdou
dlouhé uši do módy!

PIJÁCKÉ MOTIVY

*Po světě sebral a dosti podivně do veršů dal Jan,
jenž se píše Neruda*

1

Motiv historický

Červenec — parno! Vysvlečen
v stínu se kaštanů chladím;
oběma rukama držím džbán
s pivem a měkče jej hladím.

6] Nejsm však vesel. Po srdci
kladou se vlakénka chará,
duší mou zadula tesklivě
balada stará — tak stará!

10 Praotec šedivý, stoletý
v prachýži věkem už zmírá,
u lože syn — též už zešedlý —
dlaní mu pot s čela stírá.

15 Praotec blah se však usmívá:
„Nechte mne — nechte mne, děti!
Tělo mé v hlínu se obrátí,
duch můj však přes věky letí.

20 Přes věky, do časů přepozdních
letí mé blažené zraky,
bude pak v Čechách zde žítí muž —
nebyl tu ještě muž taký!

Vidím ho, šlechetna muže, jak
v stínu se kaštanů chladí,

v rukou džbán z hlíny mé zrobený,
a on jej měkce tak hladí.

25 Povznesl džbánek teď do výše,
zase jej ke rtům svým shýbá,
věru on hlínu svých praotců
nadšeně, horoucně líbá.

30 Vypil a volá: „Hej hospodo!
nalej zas v praotcův hlínu,
připiju slavné jich památce
vroucně zde v kaštanů stínu!“

35 Při druhém nalití víceji,
toužněji zase mne hladí,
při třetím duši svou šlechetnou
ku vznětu, ku vzletu ladí.

10 Při pátém na moji oslavu
písně mu rojí se v hlavě,
při osmém — ach teď se rozplakal
těžce a přeusedavě!“

2

Časový

Přátelský kroužek náš při džbánech
svorně se zas uvelebil.
„Pijme! Svět dlouho už světem je —
dnešní den ještě zde nebyl!“

5 Pijme my na jeho oslavu,
sedme, znov slunce až vyjde,
kdyby svět do konce světa byl —
dnešní den víc nám nepřijde!“

Milostný

Ne — nepij, holka, poruč raděj
 svou žízeň pánu bohu,
 jeť pivečko to příliš trpké,
 já raděj sám je zmohu.

- 6 A nekloň rty své korálové
 už k ústí džbánu více —
 viz — žárlím — za ucho jej chytám
 a hoří mně už líce!

Dojemný

Spořme si, přátelé, pospolu,
 kupme si spolu pole,
 hřbitůvek na něm si upravme,
 slehnem se spolu dole.

- 5 Bude to překrásný světa kout,
 chválený, holedbaný,
 povrchem vyrazí ječmínek,
 větérkem kolebaný.

- 10 Nad ním si zazpívá skřivánek
 písně své převeselé,
 vzduchem se roztřese přitrplá,
 miloučká vůně chmele.

Obezřetný

„No — pusť zas džbánek, poslechni,
jsi v něm už dobrou minutu!

Zas postav jej a oddechni —
vždyť se ti zarazil až dech!“

5 „„Jen, bratře drahý, jen mne nech!

Což nekul mudrc polední,
že mezi smrtí, životem
dech jediný — ten poslední?

10 Já bráním dechu výjít ven —
vím, posledním zda není *ten?*““

Poslední

Až umru, bratři, zas si sesedněte
zde pospolu,
a napijte se při řinkotu sklenic
a hlaholu.

5 „Byl jako dobré pivo!“ měj řeč jeden
v mou pochvalu.

„Měl hlavu sice zpěněnu hned — srdce
však z křišťálu!“

10 A napivše se, prosím, usnete se
pak na skutku.

Však víte, jaký druh jsem lidí mřval
vždy v žaludku!

Z těch chlapů jednoho hned na ulici
si chytněte,
15 a zmelte ho — a také za mne jednu
mu vytněte!

1

Leť, malá jarní písničko,
leť do té chladné dáli,
však dovol, ať tě ruka má
dřív v kožich zaobalí.

- 5 A užíš-li, že před krámem
kdes stojí uhlíř ztuhlý,
ach zeptej se ho, s donáškou
zač prodává cent uhlí.

2

(Spisovatel zpředu přemýšlí o svém předsevzetí a o metrum.)

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

(nebo: — — — — —
— — — — —
— — — — —)

Teď rozhodl jsem se tedy pevně — neustupně —
je jasno — půjdu na procházku!
A vezmu si s sebou Dunajka, dle předpisu
však s košíkem a na provázku —
5 „Anna!“

Jen abych se nezastudil! Snad dva kabáty
mně stačí — pod ně lehkou kajdu —
a počkejme — vezmu flanelový obvíněk,
jen kde jej honemhonem najdu —

10 „Anna!“

Chlad jarní, jak známo, má tak mnohou nebezpeč —
a límec náš je trochu krátký —
nu pomůžem sobě, dáme si jej do výše
a na krk hedvábné dva šátky —

15 „Anna!“

A z jarního vzduchu, než mu člověk uvykne,
prý obyčejně nohy bolí,
radš trochu je dřívě namažeme kořalkou
a dáme do ní trochu soli —

20 „Anna!“

To koukáte! — ano, já teď věru půjdu ven,
je jaro, patnáct prý je v stínu —
Vy zatím tu celé jedno okno odevfíte,
a na celičkou půlhodinu —

25 rozumíte, Anna!“

3

Rád já chodím lučinami,
bývá po nich milá chůze,
ale když jsou trochu deště,
je tam zase mokro tuze.

6 Často mne už páry z lučin
k silné rýmě rozdráždily,
radil bych já tedy lidem,
aby louky vydláždili.

10 Pak ať prší, to je jedno,
hnedle je zas louka suchá,
řekne-li kdo: „Zkazíš trávu“,
je to výčitka jen hluchá.

Vždyť nám v Praze po náměstích
taky pěkně tráva bují:
15 tolik jí tu vždycky roste,
co jí lidé potřebují. —

4

Přírodo, ty tuze krásná,
nad tebe snad v světě není,
když já někdy k tobě vyjdu,
nevycházím z udivení.

5 Vezměm na příklad ty ptáčky!
Pořád zpívaj, vrzy — vrzy —
tuze se těm ptáčkům divím,
že je to přec neomrzí.

10 Pořád též ti ptáčci žerou,
zobou, klofou, hlavou hází —
a já se jim zas už divím,
že si oběd nepokazí! —

Skopové s marjánkou

Vezmi maso skopcem dané,
 „vysoký ocásek“ zvané
 čili „šrůtka“; je to zkrátka
 od žebírek vzatá částka.
 5 Vem též brambory ze sklípku,
 česneku vem stroužky dvoje,
 jíšku z hovězího loje,
 vonné marjánky též ždibku.
 A teď kuchařka nechť hledí,
 10 ať se masu v teple daří,
 pak ať polívku z něj scedí,
 brambory v ní poovaří,
 a pak — ale nepospíchej! —
 zapraž, znovu vše to smíchej
 15 s masem — v krásné snaze tejně,
 by vše vřelo v chuti stejné.

Pochutnáš si: v mísy lůně
 rozloží se oblak vůně.

Husí krev

Jsem Čech, můj znak je lev!
 Jsem Čech, chci krev, jen krev!
 Však moderní Čech jinak na to musí:
 Čech moderní když krev chce, chce — krev husí.
 5 Ta lahoda, ta chuť —
 ach srdce, klidné buď!
 ať mluví jen, kdo zkusí!

Vem po 3 krejčařích krev ze 2 husí
a měj se k činu!
10 Na kastrol másla čerstvého 3 loty dej,
pár k tomu kmínů,
a cibulinku pěkně nakrájej,
ať jemná je, droboulinkatá.
Když pak je cibulka už „zlatá“
15 (jaký libý zjev!),
dej tam tu hezky rozmačkanou krev.
A když se to už, jak se říká, „dělá“,
by nezůstala krev snad přec zas celá
a nevypadala jak hlíny kousky,
20 dej ještě trochu nastrouhané housky.
A má-li to pak příliš suchou líci,
dej dobré polívčičky k tomu lžici.

Před půlnocí, po půlnoci
 ďábel nejvíce má moci —

modlete se, modlete se!

V citu zbožně rozehvělém

5 modlete se celým tělem,
 modlete se vzdechy, zraky,

sepnutými ručičkami,
 vířivými nožičkami —

ba i nožičkami taky!

10 Jak král David v citův muce,

při umělých světel záři,

modlitebně před oltáři

tančil s zlatou harfou v ruce:

také vám nechť v světel moři

15 a při hudby kataraktu,

v dvou- i tříčtvrtečním taktu,

duše v modlitbu se noří!

Modlitba je orlí křídlo,

poddejte se jeho moci,

20 ucítíte, jak vás nese

tam, kde plné blaha vřídlo —

Před půlnocí, po půlnoci

modlete se, modlete se!

JÁ NASLOUCHAL, KDYŽ MLADÝ PÁREK KLEKL

☞ Já naslouchal, když mladý párek klekl
a moudrý otec žehnal mu a řekl:
„Vy máte jedné lebky být dvě půle
a jedna hlava, v níž jen jedna vůle;
5 a býti jak dvě k jedné hlavě uši,
svět jimiž různě vplývá v jednu duši;
a máte býti jak dva rety chvějné,
z nichž slovo vychází jen jednosejné;
a máte býti spolu jak dvě tváří,
10 když jedna vesela, i druhá září,
a máte býti jak dvě oči k sobě,
když pláče jedno oko, pláčí obě.“